รายงานผลงานเรื่องเต็มการทดลองที่สิ้นสุด

---

1. ชุดโครงการวิจัย :การวิจัยและพัฒนาพืชเศรษฐกิจเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2. โครงการวิจัย :การวิจัยและพัฒนาผักขะแยงในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อกิจกรรม :การจัดทำระบบฐานข้อมูลผักขะแยง

3. ชื่อการทดลอง :การจัดทำระบบฐานข้อมูลผักขะแยง

Information Management ofPakkayang*(Limophilaaromatic)*

4. คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง :นางโสภิตา สมคิด สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4

ผู้ร่วมงาน :นางนวลจันทร์ ศรีสมบัติสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4

: นางสาวรัชดาวัลย์ สิริธนิตนันท์สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4

5. บทคัดย่อ

รวบรวมข้อมูลพื้นฐานการผลิตผักขะแยงของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผักขะแยง การดูแลรักษา การผลิต ข้อมูลเกษตรกร และข้อมูลการตลาด โดยเก็บเป็นฐานข้อมูล และสร้าง Webpage ข้อมูลยังต้องมีการแก้ไข ฐานข้อมูลต้องเพิ่มเติมการจัดการเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานGAP ซึ่งเกษตรกรยังต้องมีการแก้ไขด้านการเก็บเกี่ยวเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน

Abstract

Collect basic Information inproductionofPakkayang'sfarmersinUbonRatchathani.General information aboutPakkayang**,** Maintaining, production, farmers, and marketing dataare keeping in database.Information alsoneeds to be adjusted**.** The databaseneedto be resolved in some management to meet the GAP standard. Farmer's harvest alsoneed to be modifiedto meet standardizedquality.

6. คำนำ

ผักขะแยง **(Pakkayang*: Limophila1romatic)***เป็นผักพื้นบ้านและยังผักส่งออกที่สามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี แต่เนื่องจากปัญหาด้านการจัดการผลิตผลของเกษตรกร จึงมักประสบปัญหาการปนเปื้อนของเชื้อจุลินทรีย์ส่งผลให้เกษตรกรต้องระมัดระวังในการขายผลผลิตเพื่อส่งออกต่างประเทศ ดังนั้นการจัดทำข้อมูลการผลิต ข้อมูลพื้นฐานด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐศาสตร์ สังคม โดยใช้ระบบสารสนเทศและการทดสอบตลอดจนข้อมูลด้านพืช การตลาด ข้อมูลเหล่านี้ยังไม่มีฐานข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้ การจัดการฐานข้อมูลจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกษตรกรได้มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงการผลิตแก่ตลาดที่สนใจและเป็นประโยชน์ในการวิจัยต่อไป ศึกษาวัตถุประสงค์เชื่อมโยงข้อมูลการผลิตผักขะแยง ลักษณะทางการเกษตร การตลาดและงานวิจัยสามารถทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริงของเกษตรกรที่ต้องการแก้ไข

7. วิธีดำเนินการ:

1. รวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากข้อมูลมือ 2 ในด้านระบบนิเวศน์ในการปลูกผักขะแยง
2. รวบรวมข้อมูลและศึกษาสภาพพื้นที่
3. จัดทำฐานข้อมูลเผยแพร่ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต

เวลาและสถานที่ แปลงผักขะแยงของเกษตรกร พื้นที่ตำบลบุ่งหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

เริ่มต้น(เดือน/ปี) ตุลาคม 2555
สิ้นสุด(เดือน/ปี) กันยายน 2556

8. ผลการทดลองและวิจารณ์

การผลิตผักขะแยงคุณภาพเพื่อการส่งออก

ความสำคัญ

ประเทศไทยมีการส่งออกผักขะแยงไปต่างประเทศ เฉพาะที่มีใบรับรองสุขอนามัยพืช ส่วนใหญ่เป็นแถบยุโรปที่สำคัญ ได้แก่เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ นอรเวย์ มีปริมาณรวม 30,655 กิโลกรัม มูลค่ารวม 2.1 ล้านบาท และมีการส่งออกไปประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับประเทศไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จังหวัดอุบลราชธานี มีการปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ ตำบลบุ่งหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มากกว่า 100 ครอบครัว พื้นที่รวม 150 ไร่ ทำรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่มากกว่า 20 ล้านบาท ผลิตเพื่อการค้าในช่วงเดือนธันวาคม-ตุลาคม

ปัญหา

ผักขะแยงเป็นพืชผักที่มีความเสี่ยงในการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์และสารพิษตกค้างในผลผลิตเนื่องจากในการผลิตพบปัญหาการเข้าทำลายของหนอน ปลอก หนอนขน หนอนใยผัก เพลี้ยไฟ ไรขาว เกษตรกรมีการใช้สารเคมีไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวไม่ถูกสุขอนามัย ในการส่งออกพบการแจ้งเตือนการตรวจพบเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อนที่ส่งไปสหภาพยุโรปในปี 2549-2552 จำนวน 2 ครั้ง ตรวจพบแมลงหวี่ขาวติดไปกับผักขะแยงเพื่อการส่งออกในปี 2555 ผักขะแยงเป็นพืชที่มีมูลค่าไม่สูงมากนักในการส่งออกแต่เมื่อพบปัญหาในการส่งออก จะส่งผลกระทบกับพืชผักชนิดอื่นๆ ที่ส่งออกจากประเทศไทย จึงมีความจำเป็นต้องมีการจัดการให้ได้คุณภาพ

ข้อกำหนดและคุณลักษณะผักขะแยงที่ตลาดเพื่อการส่งออกต้องการ

1.ต้องได้รับการรับรองแหล่งผลิต (GAP)

2.ลำต้นอวบขาวใหญ่ ใบสีเขียว ปลายยอดไม่ชี้ และดำ ไม่มีดอกไม่มีหนอนทำลาย ความยาว 18-30 เซนติเมตร

3.ผักขะแยงต้องสด สะอาด สภาพโดยทั่วไปสมบูรณ์ไม่มีรากติดไม่มีดินหรือทรายติดรวมทั้งสิ่งอื่นๆที่ไม่ใช่ส่วนใดส่วนหนึ่งของผักขะแยง

4.ไม่พบสารพิษตกค้างหรือพบไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่ประเทศคู่ค้ากำหนด

5.ตรวจพบเชื้อจุลินทรีย์ *E.Coli*ไม่เกิน 100 cfu/g ในผักสด 25 กรัมและต้องตรวจไม่พบ *salmonella spp*. ในผักสด 25 กรัม

6.ตรวจสอบแมลงด้วยแว่นขยายกำลัง 10 เท่า พบตัวอ่อนหรือไข่แมลงหวี่ขาวและไข่หนอนไม่เกิน10จุด

7.ต้องบรรจุในภาชนะที่สะอาดห่อหุ้มเรียบร้อยป้องกันสิ่งแปลกปลอมได้ ภาชนะบรรจุส่วนที่สัมผัสกับผักขะแยงต้องไม่มีสีใดๆเจือปน ไม่มีวัตถุเจือปนหรือสารอื่นใดออกมาปนเปื้อนในปริมาณที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การปลูกผักขะแยงคุณภาพ

การคัดเลือกพื้นที่ ใกล้แหล่งน้ำหรือมีระบบการให้น้ำได้ตลอดปี มีน้ำขังเล็กน้องระดับน้ำสูง 2-3 เซนติเมตร มีลักษณะดินเหนียวปนทราย

การเตรียมพื้นที่ ทำเป็นกระทงนาขนาด 10x15 เมตร ไถดะหรือใช้จอบขุดพร้อมกับใส่ปุ๋ยคอก ปูนขาว เพื่อปรับสภาพดิน คราดกลบทิ้งไว้ 2 สัปดาห์ ระบายน้ำเข้าแล้วไถคราดเพื่อให้พื้นที่สม่ำเสมอ

การปลูก แยกกอจากพันธุ์ที่เตรียมไว้มาปักดำลงคล้ายๆกับการดำนา ระยะปลูก 15 x 20 เซนติเมตร

การดูแลรักษา หลังปลูก 2 สัปดาห์ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-16 อัตรา 25 กก./ไร่ จากนั้นใส่ทุกครั้งหลังจากเก็บเกี่ยว ตลอดระยะเวลาปลูกเกษตรกรต้องดูแลน้ำในแปลงระดับ 2-3 เซนติเมตร อย่าให้น้ำแห้ง ใช้มือถอนวัชพืชภายใน 2-3 สัปดาห์ ก็สามารถเก็บผลผลิตครั้งต่อไปได้

การป้องกันกำจัดโรคและแมลง เก็บหนอนทิ้ง พ่นเมทโธมิล ก่อนการเก็บเกี่ยว 7 วัน และพ่นบาซิลลัส ทูริงจินซิส (บีที) ก่อนเก็บเกี่ยว 3 วัน

การเก็บเกี่ยว ครั้งที่ 1 หลังปลูกครั้งแรก 30-45 วัน ควรเก็บเกี่ยวหลังจากใส่ปุ๋ยเคมีอย่าน้อย 1 สัปดาห์ เพราะน้ำที่ใส่ปุ๋ยใหม่ทำให้ผู้เก็บคัน เก็บเกี่ยวโดยการถอนแยก เว้นต้นบางส่วนไว้เพื่อการเจริญเติบโตในรุ่นต่อไป ผักขะแยงปลูก 1 ครั้งเก็บเกี่ยวได้ 10-20 ครั้ง/ปี ขึ้นอยู่กับการดูแลรักษา

การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวผักขะแยงคุณภาพ

1.เก็บรวบรวมผักขะแยง ภาชนะบรรจุด้วยน้ำสะอาด (น้ำมีคุณสมบัติตามมาตรฐานน้ำดื่ม) บรรจุในภาชนะที่สะอาดไม่สัมผัสกับพื้นดินโดยตรง

2.คัดแยกผลผลิตในสถานที่ที่มีสุขอนามัยที่ดีที่คัดบรรจุอยู่สูงจากระดับพื้นดินมีผ้าปูพื้น ตัดราก บรรจุในถุงพลาสติกเจาะรูมัดถุงเก็บรักษาไว้ในสถานที่สะอาด ไม่ให้สัมผัสดิน

3.การขนส่งผักขะแยงไม่ให้สัมผัสดิน(จากจังหวัดอุบลราชธานี-โรงคัดบรรจุเพื่อการส่งออกในจังหวัดปทุมธานี(ตลาดไท) โดยรถกระบะที่สะอาดและมีผ้าใบคลุม อุณหภูมิ 30-35 องศาเซลเซียส ระยะทาง 625 กิโลกรัม เวลา 8 ชั่วโมง

4.ถึงโรงคัดบรรจุจัดเก็บวัตถุดิบในห้องเย็นที่อุณหภูมิ 8-10 องศาเซลเซียส

5.ล้างผักขะแยงด้วยน้ำสะอาดและมีน้ำผสมสารละลายกรดซิติคเข้มข้น 100 ppm หรือการล้างด้วยน้ำและน้ำผสมคลอรีนเข้มข้น 100 ppm มีประสิทธิภาพในการลดการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ใกล้เคียงกันและทำให้ลักษณะทางกายภาพเปลี่ยนแปลง(ไม่เหี่ยว ไม่ช้ำ ไม่ดำ)

6.บรรจุถุงปริมาณ 100 กรัมจัดเก็บผลิตภัณฑ์สุดท้ายในห้องเย็นที่อุณหภูมิ 5-8 องศาเซลเซียส ผลิตภัณฑ์มี คุณลักษณะดี หลังการเก็บรักษานาน 16 ชั่วโมง

ขบวนการผลิตผักขะแยงเพื่อการส่งออก

นางบุญสวน แก้วบัวเคน

นางบุญมีดาวประสงค์

นางคำพวน แก้วบัวเคน

นายพเนตร ศรีลาภา

นางสุบัน ดาวประสงค์

นายอุดม ดาวประสงค์

นางก่อง รอดทองคำ

นายสงวน พิลาอาจ

นางจิราภรณ์ แก้วบัวเคน

นางพัฒน์ ศรีลาภา

สรุปผลวิเคราะห์สารพิษตกค้างในผักขะแยงปี 2555 ในพื้นที่ตำบลบุ่งหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	ชื่อ สกุล	ผลการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง			
		OP	Ocl	PY	CA
1	นายสมเดช ศรีลาภา	chlorpyrifos 0.47	ND	lamda- cyhalothrin 0.16	-
2	นางนิยมดาวประสงค์	chlorpyrifos 0.11	ND	cypermethin 0.15	-
3	นางคำพวนแก้วบัวเคน	chlorpyrifos 0.02	ND	ND	-
4	นายบ่ายแก้วบัวเคน	chlorpyrifos 0.78	ND	ND	-
5	นายประดิษฐ์เครือบุตร	ND	ND	ND	-
6	นายสินทรดาวประสงค์	ND	ND	ND	-
7	นายวิทยาดาวประสงค์	chlorpyrifos 0.13	ND	cypermethin 0.01	-
8	นางบุญสวนแก้วบัวเคน	chlorpyrifos 0.03	ND	ND	-
9	นายอุดมดาวประสงค์	chlorpyrifos 0.12	ND	cypermethin 0.02	-
				lamda- cyhalothrin 0.02	
10	นายสมพรสิงห์ขัน	chlorpyrifos 0.03	ND	ND	-
11	นายพรชัยรอดคำทอง	chlorpyrifos 1.32	ND	ND	-
12	นางหนูกรทุมมาเกศ	Pirimiphos methyl 1.62	ND	ND	-
		chlorpyrifos 0.03			
13	นายแน่นศรีลาภา	chlorpyrifos 0.19	ND	ND	-
14	นายสมพงษ์แก้วคำมา	chlorpyrifos 0.64	ND	ND	-
15	นางจิราภรณ์แก้วบัวเคน	ND	ND	ND	-

นายประคอง ครองยุติ

16	นายนิคมทัดเทียม	chlorpyrifos 1.12	ND	ND	-

17	นายชัยยาทาประจิตร	ND	ND	ND	-
18	นายสมปองแก้วบัวเคน	ND	ND	ND	-
19	นางหนูทมเครือบุตร	Pirimiphos ethyl 1.13	ND	ND	-
20	นางหนูพิษดาวประสงค์	ND	ND	ND	-
21	นายขันพรหมเกศ	ND	ND	ND	-
22	นางไรศรีลาภา	chlorpyrifos 0.02	ND	lamda- cyhalothrin 0.02	-
23	นายพรทิพย์ศรีลาภา	chlorpyrifos 0.15	ND	ND	-
24	นายประวิงดาวประสงค์	ND	ND	ND	-
25	นายคำพองทาประจิตร	ND	ND	lamda- cyhalothrin 0.32	-
ลำดับที่	**ชื่อ สกุล**	**ผลการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง**			
		OP	**Ocl**	**PY**	**CA**
26	นางพันทิวารอดคำทอง	chlorpyrifos 0.14	ND	lamda- cyhalothrin 0.14	-
27	นางเคลือบดาวประสงค์	chlorpyrifos 1.82	ND	ND	-
28	นายบุญมีดาวประสงค์	chlorpyrifos 0.19	ND	cypermethin 0.02	-
29	นายคำพองวงศ์สุทา	chlorpyrifos 0.10	ND	ND	-
30	นางยุวพรพวงเขียว	chlorpyrifos 0.01	ND	lamda- cyhalothrin 0.06	-

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ: ข้อมูลการปลูกผักขะแยงนำเสนอข้อมูลทั่วไปด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว และการตลาดมีเกษตรกรที่ดำเนินการในพื้นที่อื่นซึ่งจะเป็นข้อมูลที่ต้องดำเนินการต่อไป

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ : เผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์ของ สวพ4

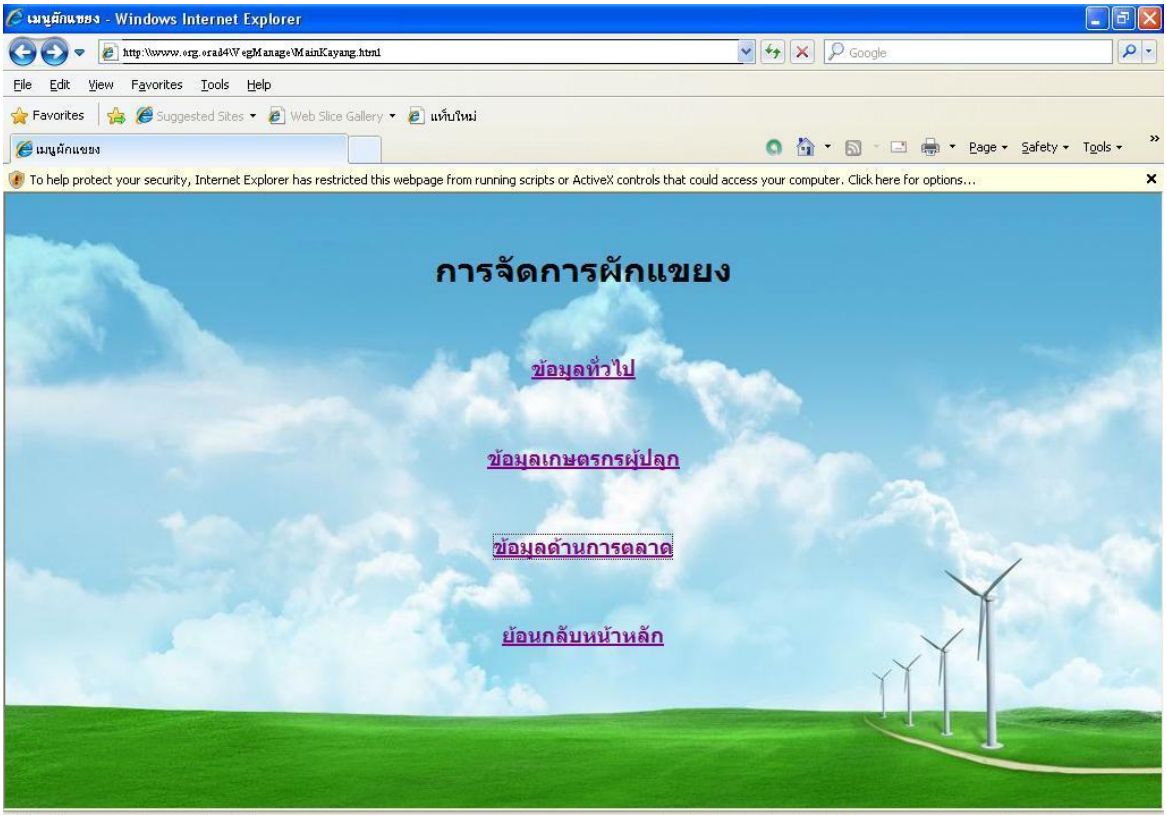

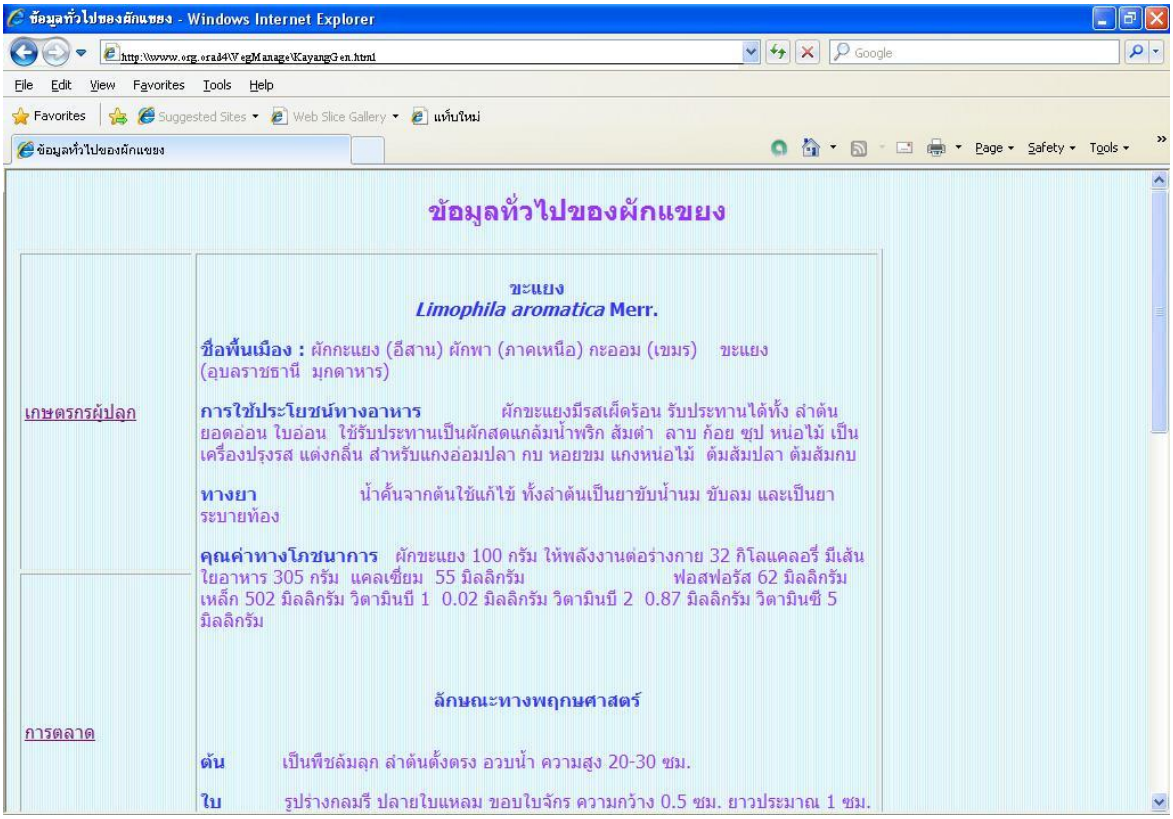
ข้อมูลทั่วไปของผักแขยง - Windows Internet Explorer
http://www.org.orad4\VegManage\KayangGen.html
File Edit View Favorites Tools Help
Favorites Suggested Sites Web Slice Gallery แท็บใหม่
ข้อมูลทั่วไปของผักแขยง
Page Safety Tools
ข้อมูลทั่วไปของผักแขยง
ขะแยง
Limophila aromatica Merr.
ชื่อพื้นเมือง : ผักกะแยง (อีสาน) ผักพา (ภาคเหนือ) กะออม (เขมร) ขะแยง (อุบลราชธานี มุกดาหาร)
เกษตรกรผู้ปลูก
การใช้ประโยชน์ทางอาหาร ผักขะแยงมีรสเผ็ดร้อน รับประทานได้ทั้ง ลำต้น ยอดอ่อน ใบอ่อน ใช้รับประทานเป็นผักสดแกล้มน้ำพริก ส้มตำ ลาบ ก้อย ซุป หน่อไม้ เป็นเครื่องปรุงรส แต่งกลิ่น สำหรับแกงอ่อมปลา กบ หอยขม แกงหน่อไม้ ต้มส้มปลา ต้มส้มกบ
ทางยา น้ำคั้นจากต้นใช้แก้ไข้ ทั้งลำต้นเป็นยาขับน้ำนม ขับลม และเป็นยาระบายท้อง
คุณค่าทางโภชนาการ ผักขะแยง 100 กรัม ให้พลังงานต่อร่างกาย 32 กิโลแคลอรี่ มีเส้นใยอาหาร 305 กรัม แคลเซี่ยม 55 มิลลิกรัม ฟอสฟอรัส 62 มิลลิกรัม เหล็ก 502 มิลลิกรัม วิตามินบี 1 0.02 มิลลิกรัม วิตามินบี 2 0.87 มิลลิกรัม วิตามินซี 5 มิลลิกรัม
การตลาด
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์
ต้น เป็นพืชล้มลุก ลำต้นตั้งตรง อวบน้ำ ความสูง 20-30 ซม.
ใบ รูปร่างกลมรี ปลายใบแหลม ขอบใบจักร ความกว้าง 0.5 ซม. ยาวประมาณ 1 ซม.

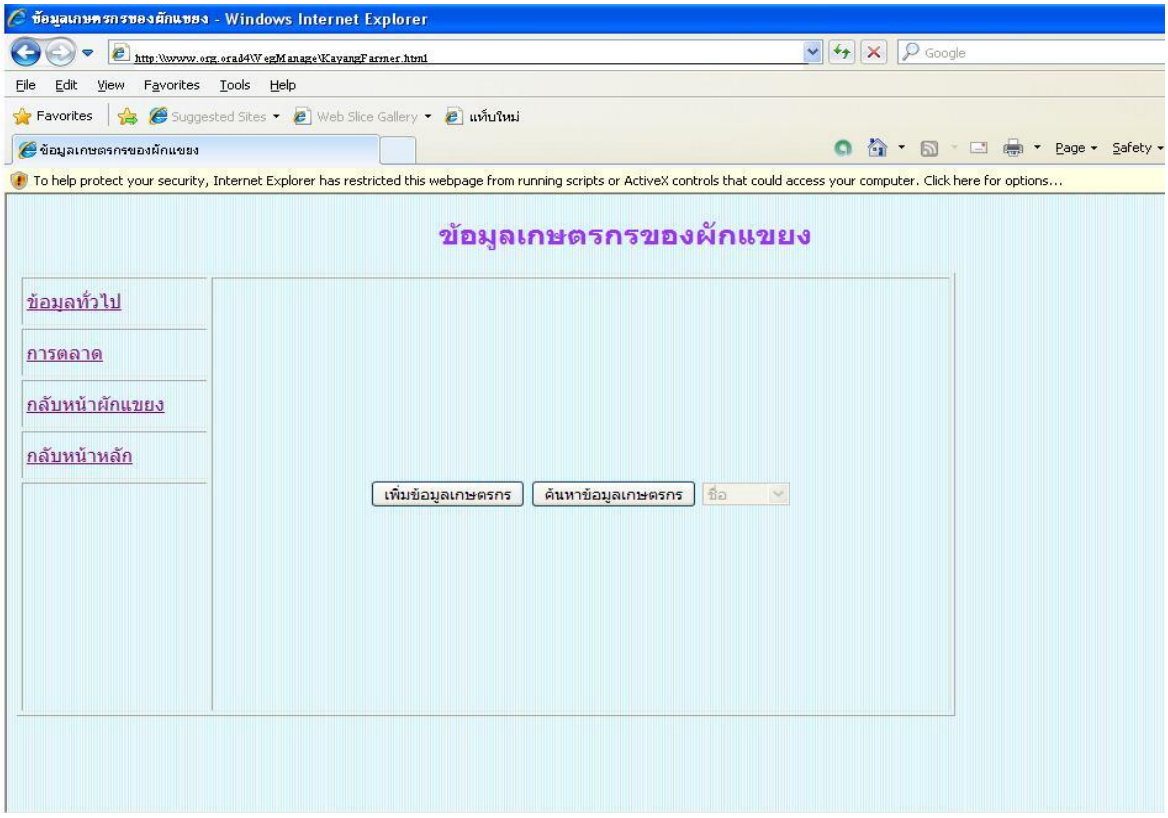
ข้อมูลเกษตรกรของผักแขยง - Windows Internet Explorer
http://www.org.orad4\VegManage\KayangFarmer.html
File Edit View Favorites Tools Help
Favorites Suggested Sites Web Slice Gallery แท็บใหม่
ข้อมูลเกษตรกรของผักแขยง
Page Safety
To help protect your security, Internet Explorer has restricted this webpage from running scripts or ActiveX controls that could access your computer. Click here for options...
ข้อมูลเกษตรกรของผักแขยง
ข้อมูลทั่วไป
การตลาด
กลับหน้าผักแขยง
กลับหน้าหลัก
เพิ่มข้อมูลเกษตรกร
ค้นหาข้อมูลเกษตรกร
ชื่อ

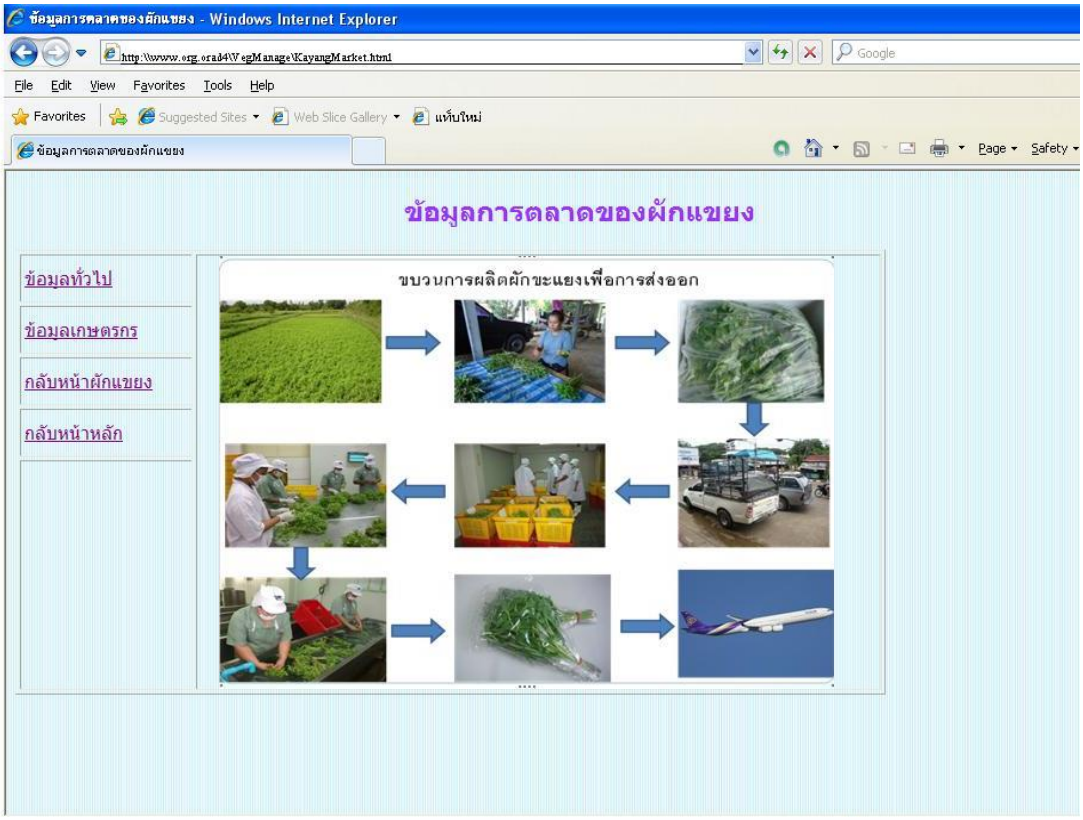
ข้อมูลการตลาดของผักแขยง - Windows Internet Explorer
http://www.org.orad4/VegManage/KayangMarket.html
File Edit View Favorites Tools Help
Favorites
Suggested Sites
Web Slice Gallery
แท็บใหม่
ข้อมูลการตลาดของผักแขยง
Page
Safety
ข้อมูลการตลาดของผักแขยง
ข้อมูลทั่วไป
ข้อมูลเกษตรกร
กลับหน้าผักแขยง
กลับหน้าหลัก
ขบวนการผลิตผักชะแยงเพื่อการส่งออก